

Dobrovský byl nejen aktivním a agilním členem Soukromé učené společnosti, pozdější Královské české společnosti nauk, ale vysokého mezinárodního ocenění se mu dostalo též tím, že byl jmenován členem učených společností nebo univerzit ve Varšavě, v Berlíně, v Krakově, ve Vilně a v Petrohradě. Slavistika, kterou tak skvěle založil, se zatím stala úctyhodnou vědou. Dnes vycházejí na celém světě desítky odborných slavistických periodik; obor se pěstuje na stovkách univerzit v Evropě i ve Spojených státech amerických, v Kanadě, v Japonsku, v Číně, v Austrálii, na Novém Zélandě; slavistických kongresů, jejichž série byla zahájena v Praze k výročí úmrtí Josefa Dobrovského roku 1929, se každých pět let – s přestávkou válečnou a krátce poválečnou – účastní tisíce odborníků z celého světa. Plní tak na svém poznávacím úseku úděl lidského rodu: shromažďovat, třídit, ukládat a vyhodnocovat informace o světě, v němž žijeme, a o našem místě v něm; hledat odpovědi na odvěké otázky kdo jsme, odkud a kam jdeme. Silueta patriarchy slavistiky je v pozadí tohoto snažení stále patrná.

Актуальные проблемы обучения русскому языку – VI

Dne 14. května 2003 uspořádala katedra ruského jazyka a literatury Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně již po šesté jednodenní pracovní seminář s mezinárodní účastí věnovaný aktuálním otázkám vyučování ruštině. Semináře se zúčastnili kromě domácích rusistů též zástupci rusistických pracovišť ze Slovenska a Polska. Jednáni zahájila vedoucí katedry doc. PhDr. J. Krystýnková, CSc. Přivítala shromážděné v konferenční místnosti a seznámila je s organizací pracovního zasedání. Během celodenního jednání bylo proneseno 11 referátů rozdělených do tří tematických oblastí.

Nejprve byly vyslechnuty příspěvky z oblasti **jazykovědné**. Jako první vystoupil S. Žaža (FF MU Brno). V referátě *Лексические средства выражения противоречивых ситуаций в русском и чешском языках* zaměřil svou pozornost na ruské ekvivalenty výrazů s českými částicemi *преже (jen), престо, vždyť*. O zdvoifilostních ekvivalentech polského „proszę“ v ruštině a češtině se zmínil ve svém vystoupení *Коммуникативные функции „proszę“ и его эквивалентов в русском и чешском языках* A. Charciarek (SU Katowice). Ruská maskulina, která v současné spisovné ruštině netvoří ženskou protějšky, byla v popředí zájmu A. Brandnera (FF MU Brno). Ve svém pojednání *Названия, к которым нет соотносительных образований в форме женского рода*, se mj. zmínil též o protikladné tendenci, která se projevuje v hovorovém jazyce. M. Vágnerová (PdF JČU České Budějovice) v příspěvku *Русские предложения с предикативом, выражающим действие, образованные по структурным моделям S_{ном} – Vf – праер S_{ген} и S_{ген} – Vf – праер S_{дан}* rozebrala ruské konstrukce s predikátem vyjadřujícím děj, které svou strukturou představují uvedený model. Na některé mluvnické posuny typické pro současnou ruštinu zaměřila svou pozornost H. Morozovová (PdF MU Brno) v referátě *О некоторых особенностях современного русского языка последних десятилетий*. Na konkrétních příkladech demonstrovala vlivy hovorového jazyka v oblasti tvarosloví a skladby. R. Grenarová (PdF MU Brno) ve svém příspěvku *Фразеосематическое поле „чinnosti чловека“ в русских и чешских прирвнаниях се spojkou „jako“ и в spojení с антропонимы* popsala vytčené frazeosématické pole ve zkoumaných jazycích.

Následovaly referáty z oblasti **didaktiky** vyučování ruštině. Jako první byl přednesen příspěvek představitelky hostitelského pracoviště **J. Krystýnkové** s názvem *Урок как основной компонент учебного процесса*. Zdůraznila v něm důležité momenty vyučovací hodiny v rámci pedagogického procesu, které by měly mj. zahrnovat i probírání učiva určeného k domácí přípravě žáků. **A. Klimčuková** (FF PU Prešov) zdůraznila ve svém vystoupení *Несколько нетрадиционных замечаний о русской азбуке* některé momenty při počáteční etapě výuky ruštině. Svou pozornost zaměřila na výklad vztahující se k probírání ruské abjuky. Řada rusistických pracovišť (zejména na vysokých školách) u nás i v zahraničí zaměřuje výuku ruštiny na oblast podnikání a obchodu. **B. Golčáková** (FHS ZČU Plzeň) se ve svém referátu *Русская деловая корреспонденция в процессе обучения русскому языку* podělila se zkušenostmi získanými při vyučování ruské korespondenci.

Blok referátů z oblasti **kulturologické** byl zahájen vystoupením **Ľ. Guziho** (FF PU Prešov) *История России – новый лингво-страноведческий феномен*. Ve svých úvahách se zamýšlel nad některými historickými a kulturně-historickými termíny, které by si měli posluchači-rusisté osvojit již v počáteční etapě vysokoškolského studia. O významu ruského symbolismu nejen v literatuře, ale i ve společnosti pojednala **S. Koryčánková** (PdF MU Brno) v příspěvku *Феномен русского символизма*.

Že šlo vesměs o příspěvky s aktuální problematikou, svědčí mj. fakt, že po každém proneseném referátu následovala bohatá diskuse. Celkově lze průběh pracovního semináře považovat za užitečnou akci, na níž si účastníci mohli vyměnit své zkušenosti a názory. Jednotlivá vystoupení mohou být přínosem pro zkvalitnění výuky ruštině na všech typech škol. Přičiněním kolegů pořádatelů budou přednesené referáty otištěny ve sborníku, který má vyjít ještě v letošním roce.

Aleš Brandner